

جستاری برنظریه گشتالت در زیبایی شناسی معماری

سید ناصر هاشمی¹، رقیه آقاعلی زاده پیراقوم²

1- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد هریس
(snaser_hashemi@yahoo.com)

2- کارشناس ارشد سازه، باشگاه پژوهشگران جوان (raghaalizade@yahoo.com)

⋮

چکیده :

زیبا شناسی یا استتیک (esthetique) دانشی است که راجع به هنر و احساس زیبا یی گفتگو می کند. زیبایی شناسی به چهار قسمت، زیبایی شناسی معماری، زیبایی شناسی حسی، زیبایی شناسی فرمی و زیبایی شناسی نمادین تقسیم می شود. با توجه به این که زیبایی شناسی فرمی، دل مشغولی اصلی طراحان و در زمانهای مختلف موضوع بحث طراحی معماری، طراحی شهری و طراحی منظر بوده، لذا یکی از نظریه های زیبایی شناسی وابسته به این نوع به نام نظریه زیبایی شناسی «گشتالت» انتخاب شده است. در این مقاله به بررسی عملی از یک موزه تحت زیبایی شناسی فرمی و طبق نظریه گشتالت پرداخته می شود. بر اساس بررسی های انجام شده طراحی موزه ی هنری گوگنهایم بیلباو همسو با مباحث زیبا شناسی معماری طبق نظریه گشتالت می باشد.

کلمات کلیدی : زیبایی شناسی، زیبایی شناسی فرمی، نظریه گشتالت.

1- مقدمه

زیبایی شناسی در معماری، ریشه در تاریخ شکل گیری شهر دارد و نمونه برجسته آن تمدن درخشان یونان باستان است. اما بازتاب عناصر جدید در معماری اعم از الگوها، مصالح، سازه ها و کارکردها و افزایش سطح فن آوری توأم با رشد جمعیت و گسترش شهر و شهرسازی، زیبایی شناسی در معماری را به فراموشی و یا به عبارت دیگر به دسته مسائل کم اولویت سپرد که ریشه در عوامل بسیاری چون جنگ های جهانی، مشکلات اقتصادی و... دارد. زیبایی شناسی فرمی با ساختار بصری محیط (ویژگی های بصری و کیفیت های ترکیبی یا هندسی محیط) سرو کار دارد و موضوع اصلی آن ارزش های اشکال و ساختارهای محیط است، این که احساس لذت از درک بعضی الگوها، تناسبات و اشکال، مینایی زیست شناختی دارد یا نه، نیز از مباحث زیبایی شناسی فرمی است نکات اساسی زیبایی شناسی فرمی که در آموزش طراحی کاربرد دارد، عمدتاً بر توجیه نظریه گشتالت مبتنی است. با توجه به این که زیبایی شناسی فرمی، دل مشغولی اصلی طراحان و در زمانهای مختلف موضوع بحث تاریخ معماری، طراحی شهری و طراحی منظر بوده، لذا انتخاب یکی از نظریه های زیبایی شناسی وابسته به این نوع به جا به نظر می رسد.